

Nghiên cứu các chiến lược học kỹ năng đọc và viết tiếng Anh hiệu quả cho sinh viên

Phạm Thị Nguyên Thu*

*ThS. Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông

Received: 2/6/2023; Accepted: 8/6/2023; Published: 19/6/2023

Abstract: The article conducted a survey on strategies for students' reading and writing skills at Posts and Telecommunications Institute of Technology (PTIT) to offer solutions to help students find their own most appropriate and effective learning strategies, meeting the foreign language requirements of the Institute.

Keywords: Reading and writing skills, language leaning strategies, additional sources.

1. Đặt vấn đề

Là một ngôn ngữ mang tính quốc tế, một trong những ngôn ngữ phổ biến và thông dụng nhất trên thế giới hiện nay, tiếng Anh đã, đang và sẽ tiếp tục được sử dụng hết sức rộng rãi trong rất nhiều lĩnh vực... và đặc biệt là trong lĩnh vực công nghệ số.

Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông (PTIT) cũng khẳng định: Trên con đường phát triển trở thành một tổ chức giáo dục – đào tạo, nghiên cứu theo mô hình của các trường đại học hiện đại trên thế giới và đáp ứng yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho sự phát triển trong lĩnh vực thông tin và truyền thông, và xã hội của đất nước, PTIT nhận thức rằng tiếng Anh là một trong những công cụ hỗ trợ quan trọng để góp phần hiện thực hóa các mục tiêu đó. Vì vậy PTIT đã xây dựng chương trình đào tạo và nâng cao chất lượng đầu ra của SV theo tiêu chuẩn Quốc tế để từ đó đón đầu những thách thức đến từ cuộc Cách mạng Công nghiệp 4.0.

Chính bởi lẽ đó, tiếng Anh luôn được coi là một môn học quan trọng, là chìa khóa giúp cho sinh viên (SV) mở rộng cánh cửa tương lai. Nhưng học tiếng Anh không phải là quá khó nếu SV biết sử dụng các chiến lược học tập để nâng cao trình độ tiếng Anh của mình. Vì vậy việc nghiên cứu tìm hiểu các chiến lược học tiếng Anh của SV PTIT để nâng cao hiệu quả học tập nói chung và các kỹ đọc và viết nói riêng là rất quan trọng.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Kỹ năng (KN) đọc và viết

Kỹ năng đọc: Đọc hiểu là khả năng xử lý văn bản, hiểu ý nghĩa của nó và tích hợp với những gì người đọc đã biết. Các KN cơ bản cần thiết để đọc hiểu hiệu quả là biết nghĩa của từ, khả năng hiểu nghĩa của từ từ ngữ cảnh diễn ngôn, khả năng theo dõi tổ chức của đoạn văn và xác định các tiền đề và tài liệu

tham khảo trong đó, khả năng rút ra suy luận từ đoạn văn về nội dung của đoạn đọc văn, khả năng xác định ý chính của đoạn văn, khả năng trả lời các câu hỏi trong đoạn văn, khả năng nhận diện các cấu trúc mệnh đề được sử dụng trong đoạn văn để hiểu được tình huống (trong đó có tác nhân, đối tượng, thời gian và không gian các điểm quy chiếu, các biến tố ngẫu nhiên v.v.), được chuyển tải để khẳng định, đặt câu hỏi, ra lệnh, v.v. và cuối cùng là khả năng xác định mục đích, ý định và quan điểm của người viết.

2.1.2. Kỹ năng viết

- KN viết là khả năng và kiến thức để thể hiện suy nghĩ hoặc ý tưởng của một người một cách thành thạo dưới dạng văn bản.

- KN viết là những năng lực cụ thể giúp người viết đưa ra những suy nghĩ của mình thành các từ ở dạng có nghĩa và tương tác về mặt tinh thần với thông điệp.

Mặt khác, chữ viết là sự thể hiện ngôn ngữ trong văn bản, phương tiện thông qua việc sử dụng một tập hợp các dấu hiệu hoặc biểu tượng. Một số người cho rằng viết là một KN khó, viết đòi hỏi khả năng tạo ra từ ngữ và ý tưởng từ chính người viết, nhưng nó cũng đòi hỏi khả năng đánh giá chúng để mô tả cái nào sẽ được sử dụng.

2.2. Các chiến lược học ngoại ngữ

Đến nay, các nghiên cứu đã cho thấy các chiến lược học ngôn ngữ là công cụ học tập cực kỳ hữu ích đối với việc học ngoại ngữ. Dansereau (1985) định nghĩa các chiến lược học là tập hợp các cách thức hay các bước được người học sử dụng để khiến cho việc tiếp nhận, tích lũy và sử dụng thông tin trở nên dễ dàng hơn. Tương tự, O'Malley và Chamot (1990) định nghĩa các chiến lược học là các hoạt động hoặc các bước được người học sử dụng để giúp cho việc tiếp nhận, tích lũy, nhớ lại hay sử dụng thông tin

dễ dàng hơn. Michael và Harris (1999) đã chia các chiến lược học thành sáu nhóm như sau.

- Chiến lược ghi nhớ: Chiến lược ghi nhớ cho phép người học tìm hiểu và thu thập thông tin theo một chuỗi có trật tự thông qua âm thanh, hình ảnh, sự kết hợp của âm thanh và hình ảnh, chuyển động của cơ thể, vị trí. Nó giúp người học ghi nhớ ngôn ngữ đích tốt hơn.

- Chiến lược nhận thức: Chiến lược nhận thức cho phép người học tạo tài liệu ngôn ngữ thông qua lập luận, phân tích, tóm tắt, tổng hợp, ghi chú, lập dàn ý, sắp xếp lại thông tin, thực hành trong môi trường giao tiếp tự nhiên, xem lại âm thanh và hình ảnh. Chiến lược nhận thức ảnh hưởng khá nhiều đến trình độ tiếng Anh của người học.

- Chiến lược bù đắp: Chiến lược bù đắp cho phép người học đoán nghĩa của từ trong ngữ cảnh trong bài nghe và đọc bằng cách sử dụng từ đồng nghĩa để hỗ trợ cho các KN nói và viết. Chiến lược bù đắp giúp người học hoàn thiện những kiến thức còn thiếu.

- Chiến lược siêu nhận thức: Người học sử dụng chiến lược siêu nhận thức để quản lý quá trình học tập tổng thể của mình. Chiến lược này giúp người học lập kế hoạch nhiệm vụ, thu thập tài liệu, sắp xếp kế hoạch, kiểm soát lỗi và đánh giá nhiệm vụ học tập.

- Chiến lược tình cảm: Chiến lược tình cảm giúp cho người học xác định được tâm trạng, cảm xúc, mức độ lo lắng, muốn tự trao phần thưởng cho thành tích học tập tốt của mình, tự nói chuyện với chính mình theo chiều hướng tích cực. Chiến lược này rất hữu ích, giúp người học có thêm động lực trong quá trình học tập.

- Chiến lược xã hội: Chiến lược xã hội cho phép người học đặt câu hỏi để xác nhận và làm rõ, yêu cầu trợ giúp trong việc hoàn thành nhiệm vụ học ngoại ngữ. Người học cố gắng giao tiếp được với người bản ngữ, khám phá văn hóa và các chuẩn mực xã hội.

2.3. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu này được thực hiện nghiên cứu các chiến lược học tiếng Anh của SV qua bảng khảo sát tại Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông. Khảo sát được thực hiện với sự tham gia của SV hệ chính qui thuộc các chuyên ngành đang được đào tạo tại Học viện. Kết quả thu được từ bản khảo sát sẽ được phân tích và sau đó đưa ra được một số các chiến lược hữu hiệu giúp cho SV có thể nâng cao được các KN nghe và nói của mình, đáp ứng được chuẩn đầu ra của Học viện và nhu cầu của xã hội.

Để tìm hiểu và đánh giá về chiến lược học tập của SV, bảng câu hỏi được chia thành 2 phần. Phần

1 là các thông tin về cá nhân. Phần 2 là các chiến lược học của SV trong 2 KN đọc và viết. Bảng câu hỏi này được sử dụng như một công cụ thu thập các thông tin dữ liệu.

2.4. Phân tích kết quả thu thập được từ bản khảo sát

2.4.1. Chiến lược học KN đọc:

Câu hỏi 1. Làm thế nào bạn có thể đọc và hiểu nội dung bằng tiếng Anh?

Kết quả của câu hỏi 1.1 cho thấy SV đã sử dụng chiến lược siêu nhận thức để đánh giá các phương pháp hoặc quy trình phù hợp và tốt đối với họ. Họ đã sử dụng chiến lược nhận thức để hiểu được bài đọc. Các chiến lược mà họ sử dụng đó là sử dụng từ điển, ghi chép ngắn, đoán nghĩa từ vựng chưa biết. Và một số SV sử dụng phương pháp đọc quét hoặc lặp lại để hiểu các văn bản tiếng Anh.

Câu hỏi 2. Bạn sẽ làm gì nếu bạn gặp vấn đề trong quá trình đọc?

Kết quả của câu hỏi 1.2 cho thấy SV đã sử dụng chiến lược siêu nhận thức để đánh giá vấn đề đọc sách của họ. Theo cách này, họ sẽ xác định được vấn đề của mình và lên kế hoạch để tìm cách giải quyết vấn đề đó. Ngoài ra, kết quả này còn cho thấy rằng SV đã sử dụng chiến lược xã hội khi muốn giải quyết vấn đề. Họ có thể yêu cầu giảng viên (GV) và bạn bè giúp đỡ. Mặt khác, SV còn sử dụng chiến lược nhận thức khi muốn giải quyết vấn đề của mình.

Câu hỏi 3. Sau khi đọc, bạn sẽ sử dụng các kiến thức đọc được như thế nào?

Kết quả của câu hỏi 1.3 cho thấy SV đã sử dụng chiến lược nhận thức và chiến lược xã hội để có thể sắp xếp lại kiến thức của mình sau khi đọc văn bản hoặc một cuốn sách. Các chiến lược nhận thức mà họ đã sử dụng là đặt câu hỏi, trả lời và tóm tắt những kiến thức có thể làm cho họ hiểu được ý chính của văn bản. Và hầu hết SV đều trao đổi kiến thức với người khác.

Câu hỏi 4. Các nguồn bổ sung để đọc thêm bên ngoài lớp học là gì?

Kết quả của câu hỏi 1.4 cho thấy SV đã sử dụng chiến lược siêu nhận thức để lựa chọn có chú ý. Họ lựa chọn những tài liệu mà họ quan tâm và lên kế hoạch để sử dụng chúng cho việc học tập ở ngoài lớp học. Kết quả cũng cho thấy hầu hết các tài liệu mà SV chọn là phim có phụ đề tiếng Anh, Internet và tài liệu in ấn. Và một số SV quan tâm đến các loại tài liệu ở dạng khác.

2.4.2. Chiến lược học KN viết

Câu hỏi 1: Bạn chuẩn bị gì trước khi viết không

và bạn đã chuẩn bị như thế nào?

Kết quả của câu hỏi 2.1 cho thấy SV đã sử dụng chiến lược siêu nhận để lập kế hoạch cho hình thức văn bản và phác thảo đề cương trước khi bắt đầu viết. Họ sử dụng chiến lược nhận thức để chuẩn bị bài viết của mình. Một số ví dụ về phương pháp này là dịch thuật, thu thập và tìm kiếm. Họ đã viết bằng tiếng Việt và dịch sang tiếng Anh. Một số SV đã thu thập một vốn từ vựng và tìm kiếm một thông tin được sử dụng trong bài viết của mình trước khi viết bài.

Câu hỏi 2: Bạn sẽ làm gì nếu bạn gặp vấn đề trong quá trình viết?

Kết quả của câu hỏi 2.2 cho thấy SV đã sử dụng chiến lược siêu nhận thức để đánh giá vấn đề của họ. Theo cách này, SV xác định được vấn đề của họ và lên kế hoạch để tìm cách giải quyết. Ngoài ra, kết quả này còn cho thấy SV đã sử dụng chiến lược xã hội khi họ muốn giải quyết vấn đề. Họ sẽ yêu cầu GV và bạn bè giúp đỡ. Mặt khác, SV còn sử dụng chiến lược nhận thức khi họ muốn giải quyết vấn đề của mình.

Câu hỏi 3: Bạn thường phải sửa phần nào của bài viết?

Kết quả của câu hỏi 2.3: cho thấy SV đã sử dụng chiến lược siêu nhận thức như sau:

(1). SV phát hiện ra những lỗi sai trong bài viết của mình và nhận thức được phần cần chỉnh sửa. Điều đó có nghĩa là họ đã tự giám sát và tự nhận thức bài viết của mình.

(2). Sau khi tìm thấy các lỗi sai cần chỉnh sửa, SV đã sử dụng chiến lược nhận thức và chiến lược xã hội để điều chỉnh sửa bài viết. Các chiến lược nhận thức được sử dụng là:

+ Sử dụng từ điển khi họ tìm thấy lỗi sai không chắc chắn về vốn từ vựng.

+ Sử dụng sách ngữ pháp khi không chắc chắn về thì, thời hay động từ.

Câu hỏi 4: Nguồn để luyện viết bổ sung bên ngoài lớp học là gì, và chỉ chọn nguồn mà bạn đã sử dụng thực tế?

Kết quả của câu hỏi 2.3 cho thấy SV đã sử dụng chiến lược siêu nhận thức để lựa chọn tài liệu mà họ quan tâm và lên kế hoạch sử dụng chúng cho việc học tập bên ngoài lớp học. Từ kết quả trên cho thấy hầu hết các tài liệu mà họ chọn là Internet, dịch thuật và trung tâm ngoại ngữ. Và một số quan tâm đến các tài liệu ở dạng khác.

2.5. Khuyến nghị

Có thể nói tiếng Anh là yếu tố rất quan trọng đối với SV hiện nay vì nó là công cụ hữu ích giúp SV nghiên cứu, học tập và sử dụng trong công việc và

cuộc sống hàng ngày. Do đó cần nâng cao hiệu quả KN đọc và viết tiếng Anh cho SV tại học viện.

SV cần nghiên cứu các chiến lược học tập giúp họ cải thiện KN tiếng Anh cả bên trong và bên ngoài lớp học.

Thực hành các chiến lược bằng cách sử dụng chúng một cách hiệu quả.

Nên chú ý đến chiến lược siêu nhận thức bởi vì nó là chiến lược quan trọng để bắt đầu học ngoại ngữ. Sau khi có chiến lược siêu nhận thức, SV sẽ sử dụng các chiến lược nhận thức để cải thiện KN trong bước thứ hai cùng với các chiến lược xã hội.

SV học tiếng Anh thì không chỉ học và thực hành trong lớp học mà còn có thể thực hành KN với các nguồn ngữ liệu xung quanh.

Và để việc học tập có hiệu quả hơn nữa thì GV cũng cần phối hợp chặt chẽ với SV:

GV cần đánh giá nhu cầu của lớp học, những chiến lược học tập tích cực nào sẽ cung cấp các thông tin dữ liệu để giúp SV đạt được các mục tiêu học tập của mình.

Thiết kế hoạt động cho trong lớp học.

Đánh giá các hoạt động khi SV tham gia thực hiện. Lấy đánh giá phản hồi của SV về các hoạt động để xem hoạt động này có hữu ích không.

GV nên đưa ra các chiến lược hữu ích cho mỗi KN, hướng dẫn cho SV cách sử dụng các chiến lược ngôn ngữ một cách hiệu quả.

3. Kết luận

Nghiên cứu cho thấy chiến lược học tập đóng vai trò quan trọng của đối với sự thành công trong quá trình học tập của người học. Việc lựa chọn chiến lược học KN đọc và viết thích hợp cho riêng mình giúp SV tích cực và chủ động hơn trong học tập. Cho nên việc hướng dẫn, giúp cho SV hiểu rõ và có thể áp dụng chiến lược học cho SV sẽ làm cho quá trình học tập trở nên thú vị, thiết thực và hiệu quả hơn.

Tài liệu tham khảo

1. Dansereau, D. (1985). *The Development of a Learning Strategies Curriculum*. New York: Academic Press.

2. Michael & Harris (1999). *Modern Languages and Learning Strategies. In Theory and Practice*. Routledge.

3. Hook, J. N. & Evans, W. H. (1982). *The teaching of high school English*. New York: John Wiley & Sons, Inc.

4. O'Malley, J. M. & Chamot, A. U. (1990). *Learning strategies in second language acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.